

Thorax

kostra, spojenia, svaly; krvné zásobenie, venózna a lymfatická drenáž, a inervácia steny hrudníka, mliečna žľaza, mediastinum, srdce

Thorax	kraniálna časť trupu, tvar kužeľa, predozadne oploštený
hranice	vonkajšia kraniálna: 1/ incisura jugularis 2/ clavicula 3/ acromion scapulae 4/ processus spinosus C7 (vertebra prominens) vonkajšia kaudálna: 1/ processus xiphoideus 2/ arcus costalis dx. et sin. 3/ vertebra Th12 vnútorná kraniálna: apertura thoracis superior (tvorená incisura jugularis, 1. pár rebier, vertebra Th1) vnútorná kaudálna: apertura thoracis inferior (prekrytá bránicou)
Orientačné čiary	nepárové: 1/ linea mediana anterior 2/ linea mediana posterior párové: 1/ linea sternalis 2/ linea parasternalis 3/ linea medioclavicularis 4/ linea axillaris anterior 5/ linea axillaris media 6/ linea axillaris posterior 7/ linea scapularis 8/ linea paravertebralis

Stena hrudníka

Vrstvy steny hrudníka	1. vrstva (vlastná stena hrudníka): 1/ osteothorax (rebrá, sternum, Th stavce, ich spojenia) 2/ vlastné svaly hrudníka (mm. intercostales, m. transversus thoracis, m. subcostalis) 3/ vlastné svaly chrbta (m. erector spinae) 4/ nervovo-cievny zväzok medzirebrových priestorov (véna, artéria, nerv) 5/ fascia endothoracica 6/ pleura parietalis 2. vrstva (stredná): 1/ fascia pectoralis 2/ mm. thoracohumerales 3/ mm. spinohumerales 4/ mm. spinocostales 3. vrstva (povrchová): 1/ koža 2/ podkožné väzivo, glandula mammae 3/ suprafasciálne štruktúry (nn. supraclaviculares, n. intercostobrachialis, vv. thoracoepigastricae)
------------------------------	---

Vertebrae thoracicae (12)	<p>1/ corpus vertebrae – foveae costales</p> <p>2/ arcus vertebrae – lamina et pediculus incisura vertebralis superior et inferior – foramen intervertebrale foramen vertebrale</p> <p>3/ processus vertebrae: processus transversus – fovea costalis processus articularis superior et inferior – facies articularis superior et inferior processus spinosus</p>
Costae	<p>12 párov – os costale, cartilago costalis</p> <p>costae verae: 1. - 7. costae spuriae: 8. - 10. costae liberae: 11. - 12.</p> <p>os costale:</p> <p>1/ caput costae – facies articularis (pre spojenie s fovea costalis vertebrae) crista capitis costae</p> <p>2/ collum costae – crista colli costae</p> <p>3/ corpus costae – tuberculum costae + facies articularis (pre spojenie s processus transversus vertebrae), crista costae, sulcus costae</p> <p>costa prima – sulcus a. subclaviae, tuberculum m. scaleni anterioris, sulcus v. subclaviae</p> <p>costa secunda – tuberositas m. serrati anterioris</p>
Sternum	<p>1/ manubrium sterni – incisura jugularis, incisurae claviculares, incisurae costales pre 1. - 2. rebro</p> <p>2/ corpus sterni – incisurae costales pre 2. - 7. rebro</p> <p>3/ processus xiphoideus</p> <p>angulus sterni – medzi manubrium a corpus sterni, úpon 2. páru rebier</p>
Spojenia kostí hrudníka	<p>artt. costovertebrales: 1/ artt. capitis costae 2/ artt. costotransversariae</p> <p>artt. sternocostales: 1. - 7. rebro k mostíku</p> <p>artt. interchondrales: arcus costalis (chrupky 7. - 10. rebra)</p>
Spojenia stavcov	<p>syndesmoses:</p> <p> krátke väzy: ligg. interspinalia, intertransversaria, interarcualia (flava)</p> <p> dlhé väzy: lig. longitudinale anterius et posterius</p> <p>synchondroses:</p> <p> discus intervertebralis medzi telami stavcov nucleus pulposus, anulus fibrosus počet 23, prvý je medzi C1 a C2, posledný medzi L5-S1</p> <p>synostoses</p> <p> os sacrum</p> <p>kĺby: artt. intervertebrales: processus articulares superiores et inferiores</p>
Zakrivenia chrbtice	<p>v sagitálnej rovine:</p> <p> lordosis – krčná a drieková</p> <p> kyphosis – hrudníková a krížová</p> <p>vo frontálnej rovine: scoliosis</p>

Svaly hrudníka	<p>torakohumerálne: 1/ m. pectoralis major 2/ m. pectoralis minor 3/ m. serratus anterior 4/ m. subclavius</p> <p>vlastné svaly hrudníka: 1/ mm. intercostales (externi, interni, intimi) 2/ m. transversus thoracis 3/ mm. subcostales</p>
Diaphragma	<p>cupula bránice zasahuje vpravo do 4. medzirebrového priestoru, vľavo do 5. medzirebrového priestoru</p> <p>centrum tendineum foramen v. cavae (Th8) – v. cava inferior, r. phrenicoabdominalis n. phrenici dx.</p> <p>pars muscularis – pars sternalis, costalis, lumbalis hiatus oesophageus (Th10) – oesophagus, nn. vagi, vv. oesophageales, r. phrenicoabdominalis n. phrenici sin.</p> <p>hiatus aorticus (Th12) – aorta thoracica, ductus thoracicus cez štrbiny v pars lumbalis: v. azygos, v. hemiazygos, truncus sympathicus, nn. splanchnici (major, minor, imus)</p> <p>inervácia – n. phrenicus</p>
Svaly chrbta	<p>spinohumeralne:</p> <p>1. vrstva: 1/ m. trapezius 2/ m. latissimus dorsi</p> <p>2. vrstva: 1/ m. levator scapulae 2/ m. rhomboideus major 3/ m. rhomboideus minor</p> <p>spinokostálne: 1/ m. serratus posterior superior 2/ m. serratus posterior inferior</p> <p>vlastné svaly chrbta: 1/ m. erector spinae</p>

Krvné zásobenie steny hrudníka

Aorta thoracica	<p>aa. intercostales posteriores – pre 3. - 11. medzirebrový priestor a. subcostalis – pod 12. rebrom</p>
A. subclavia	<p>a. thoracica interna: aa. intercostales anteriores a. musculophrenica a. epigastrica superior (anastomózuje s a. epigastrica inferior) truncus costocervicalis a. intercostalis suprema – pre 1. - 2. medzirebrový priestor</p>
A. axillaris	<p>a. thoracoacromialis a. thoracica lateralis a. thoracodorsalis</p>

Venózna drenáž steny hrudníka

V. azygos	arcus v. azygos prijíma: vv. intercostales posteriores dx. v. intercostalis superior dx. v. hemiazygos et v. hemiazygos accessoria: vv. intercostales posteriores sin.
V. brachio- cephalica dx.	prijíma: v. intercostalis suprema dx.
V. brachio- cephalica sin.	prijíma: v. intercostalis suprema sin. v. intercostalis superior sin. v. thoracica interna sin.
V. cava superior	prijíma: v. azygos v. thoracica interna dx.
V. axillaris	prijíma: v. thoracica lateralis, do ktorej ústia vv. thoracoepigastricae
Plexus venosus vertebralis	externus et internus

Žily steny hrudníka sú dôležité kavo-kaválne a porto-kaválne anastomózy!

Lymfatická drenáž steny hrudníka

Parietálne uzliny	nll. intercostales nll. parasternales nll. phrenici
------------------------------	---

Inervácia steny hrudníka

Stena hrudníka je inervovaná nervami plexus brachialis a nn. intercostales.

Senzitívna inervácia	1/ nn. intercostales 2/ nn. supraclaviculares 3/ n. intercostobrachialis
Motorická inervácia	1/ n. phrenicus (diaphragma) 2/ nn. intercostales (mm. intercostales, m. transversus thoracis, mm. subcostales) 3/ n. thoracicus longus (m. serratus anterior) 4/ nn. pectorales mediales et laterales (m. pectoralis major et minor) 5/ n. thoracodorsalis (m. latissimus dorsi) 6/ rr. dorsales nn. spinalium (vlastné svaly chrbta) 7/ n. accessorius (m. trapezius) 8/ n. subclavius (m. subclavius)

Nervovo-cievny zväzok medzirebrového priestoru

VAN (kranio-kaudálne): Vena intercostalis posterior
Arteria intercostalis posterior
Nervus intercostalis

prebieha medzi (dorzo-ventrálным smerom):

1. fascia endothoracica a membrana intercostalis interna
2. mm. intercostales interni, čím vydeľujú mm. intercostales intimi
3. fascia endothoracica a mm. intercostales interni

Glandula mammaria

Arteriálne zásobenie	1/ rr. pectorales a. thoracoacromialis 2/ rr. mammarii laterales a. thoracicae laterales 3/ rr. mammarii mediales a. thoracicae internae (rr. perforantes)
Inervácia	1/ rr. mammarii laterales z nn. intercostales 2/ rr. mammarii mediales z nn. intercostales 3/ nn. supraclaviculares mediales et intermedii z plexus cervicalis
Lymfatická drenáž	1/ nll. axillares (predovšetkým nll. pectorales) dôležité pre metastázovanie 2/ nll. parasternales 3/ nll. supraclaviculares (nll. cervicales profundi) 4/ nll. inguinales superficiales

Mediastinum

Mediastinum	časť cavitas thoracis medzi cavitas pleuralis dx. et sin.
ohraničenie	ventrálne: sternum + cartilagines costales + m. transversus thoracis dorzálne: vertebrae thoracicae (corpus) kaudálne: diaphragma laterálne: pleura mediastinalis dx. et sin. kraniálne: rovina cez apertura thoracis superior
delenie	horizontálna rovina, ktorá spája angulus sterni a discus intervertebralis medzi Th4 - Th5, rozdeľuje mediastinum na: 1/ mediastinum superius 2/ mediastinum inferius, ktoré perikard delí na: mediastinum anterius mediastinum medium mediastinum posterius
Mediastinum superius	komunikuje s mediastinum anterius a mediastinum posterius
obsah	thymus v. brachiocephalica dx. v. brachiocephalica sin. + jej prítoky v. cava superior + jej prítoky n. phrenicus dx. et sin. – rôzny priebeh n. vagus dx. et sin. – rôzny priebeh, n. laryngeus recurrens sin. arcus aortae – truncus brachiocephalicus a. carotis communis sin. a. subclavia sin. trachea (pars thoracica) oesophagus ductus thoracicus plexus cardiacus superficialis truncus sympathicus (prekrytý fascia endothoracica) nll. mediastinales anteriores

Mediastinum anterius	úzky štrbinovitý priestor za corpus sterni a pred perikardom komunikuje s mediastinum superius
obsah	thymus nll. parasternales ligg. sternopericardiaca superiora et inferiora
Mediastinum medium	oddelené od ostatných častí perikardom, od mediastinum posterius aj membrana bronchopericardiaca
obsah	srdce + truncus pulmonalis, aorta ascendens, vv. pulmonales, v. cava superior et inferior plexus cardiacus profundus nn. phrenici + vasa pericardiophrenica (medzi perikardom a pleura mediastinalis) bifurcatio tracheae nll. tracheobronchiales
Mediastinum posterius	anteriórne – pericard, membrana bronchopericardiaca
ohraničenie	posteriórne – Th5-Th12 inferiórne – diaphragma superiórne – hranica nie je ostrá, myslená čiara medzi Th4 -Th5 a angulus sterni, odtiaľ priamo komunikuje s mediastinum anterius (dôležité pre šírenie zápalových procesov z oblastí krku až do brušnej dutiny)
obsah	aorta thoracica oesophagus truncus vagalis anterior et posterior ductus thoracicus v. azygos, v. hemiazygos, v. hemiazygos accessoria truncus sympathicus (prekrytý fascia endothoracica!) nn. splanchnicus major, minor et imus nll. mediastinales posteriores

Srdce

funkcia	srdce je uložené v perikarde v mediastinum medium pumpovanie krvi do celého tela
	Veľký krvný obeh: ĽK (ventriculus sin.) → Aorta → Celé ľudské telo → V. cava superior et inferior → PP (atrium dx.)
	Malý krvný obeh: PK (ventriculus dx.) → Truncus pulmonalis → Pľúca → Vv. pulmonales → ĽP (atrium sin.)
Pericard	1/ pericardium fibrosum – fixovaný prostredníctvom: ligg. sternopericardiaca superiora et inferiora ligg. pericardiophrenica membrana bronchopericardiaca ligg. vertebropericardiaca 2/ pericardium serosum – lamina parietalis lamina visceralis (epikard)

prechod lamina parietalis do lamina visceralis vytvára:
porta arteriarum – okolo aorta ascendens a truncus pulmonalis
porta venarum – okolo v. cava superior et inferior a vv. pulmonales
sinus transversus pericardii – medzi porta arteriarum a porta venarum
sinus obliquus pericardii

Stena srdca	1/ endokard – duplikatúry endokardu = chlopne 2/ myokard – predsiene 2 vrstvy komory 3 vrstvy 3/ epikard = lamina visceralis pericardii serosi cavitas pericardiaca – medzi epikardom a perikardom
Skeleton cordis	srdcový skelet 1/ anulus fibrosus dx. 2/ anulus fibrosus sin. 3/ anulus aorticus 4/ anulus trunci pulmonalis trigonum fibrosum dx. – centrum skeleton cordis medzi anulus fibrosus dx., sin. et aorticus trigonum fibrosum sin. – medzi anulus fibrosus sin. a anulus aorticus tendo infundibuli – spája anulus trunci pulmonalis a anulus aorticus
Vonkajší opis	basis cordis apex cordis auricula dx. et auricula sin. facies sternocostalis, diaphragmatica et pulmonalis margo acutus (dexter) – incisura apicis cordis margo obtusus (sinister) sulcus coronarius, sulcus interventricularis anterior, sulcus interventricularis posterior, sulcus terminalis
Dutiny srdca	1/ atrium dx. 2/ ventriculus dx. 3/ ventriculus sin. 4/ atrium sin.
Atrium dx.	vlastná pravá predsieň – auricula dx. – mm. pectinati ostium v. cavae superioris – v. cava superior ostium v. cavae inferioris – v. cava inferior – valvula v. cavae inferioris ostium sinus coronarii – valvula sinus coronarii (zadná stena) foramina venarum minimarum Septum interatriale – fossa ovalis s limbus fossae ovalis Ostium atrioventriculare dx. – valva atrioventricularis dx. (tricuspidalis): cupis anterior, posterior et septales
Ventriculus dx.	vtoková časť – trabeculae carneae m. papillaris anterior, m. papillaris posterior, mm. papillares septales chordae tendineae crista supraventricularis (hranica medzi vtokovou a výtokovou časťou)

	výtoková časť – trabecula septomarginalis v nej crus dx. fasciculi atrioventricularis conus arteriosus
	Ostium trunci pulmonalis (truncus pulmonalis) s valva trunci pulmonalis valvula semilunaris anterior valvula semilunaris dx. valvula semilunaris sin.
Atrium sin.	vlastná ľavá predsieň – auricula sin. – mm. pectinati ostia venarum pulmonalium (vv. pulmonales superiores et inferiores) foramina venarum minimarum Septum interatriale – valvula foraminis ovalis (falx septi) Ostium atrioventriculare sin. – valva atrioventricularis sin. (bicuspidalis, mitralis) cuspis anterior et posterior
Ventriculus sin.	vtoková časť – trabeculae carnae m. papillaris anterior et posterior chordae tendinae výtoková časť – ostium aortae (aorta ascendens) s valva aortae: valvula semilunaris posterior – sinus aortae posterior valvula semilunaris dx. – sinus aortae dx. (rozšírenie so začiatkom a. coronaria dx.) valvula semilunaris sin. – sinus aortae sin. (rozšírenie so začiatkom a. coronaria sin.) Septum interventriculare 1/ pars membranacea (medzi vtokovou časťou ventriculus dx. a výtokovou časťou ventriculus sin.) 2/ pars muscularis
Krvné zásobenie	vetvy aorta ascendens: 1/ a. coronaria dx. r. nodi sinuatrialis r. coni arteriosi rr. atriales r. marginalis dx. r. nodi atrioventricularis rr. ventriculares dx., anteriores et posteriores r. interventricularis posterior – rr. interventriculares septales 2/ a. coronaria sin.: r. circumflexus r. marginalis sin. rr. atriales r. posterior ventriculi sin. r. interventricularis anterior r. coni arteriosi r. lateralis (diagonalis) r. interventricularis septalis rr. ventriculares anteriores sin.

Venózna drenáž	<p>sinus coronarius (v sulcus coronarius na zadnej stene srdca) – a jeho prítoky v. cardiaca (cordis) magna (= v. interventricularis anterior) – prítoky: v. marginalis sin. v. obliqua atrii sin. v. posterior ventriculi sin. v. cardiaca (cordis) media (= v. interventricularis posterior) v. cardiaca (cordis) parva</p> <p>do ventriculus dx. priamo ústia: v. marginalis ventriculi dx. vv. anteriores ventriculi dx. vv. cardiaca (cordis) minimae</p>
Prevodový systém	<p>riadi činnosť srdca, časti: 1/ nodus sinuatrialis – SA uzol (v atrium dx. medzi ostium v. cavae superioris a odstupom auricula dx.) 2/ nodus atrioventricularis – AV uzol (v atrium dx. v blízkosti ostium sinus coronarii) 3/ fasciculus atrioventricularis (Hissov zväzok) 4/ crus dx. et sin. fasciculi atrioventricularis (Tawarove ramienka) 5/ rr. subendokardiales (Purkyňove vlákna)</p> <p>Medzi SA a AV uzlom ako aj medzi SA uzlom a myokardom ventriculus sin. sú aj ďalšie spojenia.</p>
Inervácia srdca	<p>autonómny nervový systém – ovplyvňuje frekvenciu a intenzitu srdcových sťahov: 1/ sympatikové vlákna zrýchľujú srdcovú činnosť, rozširujú aa. coronariae nn. cardiaci (z krčných a hrudníkových sympatikových ganglií) 2/ parasympatikové vlákna spomaľujú činnosť srdca, zužujú aa. coronariae rr. cardiaci (z n. vagus)</p> <p>spolu tvoria: plexus cardiacus superficialis – v mediastinum superius na arcus aortae plexus cardiacus profundus – v mediastinum medium na bifurcatio tracheae</p>
Lymfatická drenáž	<p>subendokardová, myokardová, subepikardová spleť lymfatických ciev → pravý kolektor – truncus lymphaticus cordis dx. ľavý kolektor – truncus lymphaticus cordis sin. do priebehu truncus lymphaticus cordis dx. je vložený nl. preaorticus → nll. mediastinales anteriores → ductus thoracicus → angulus venosus sin. do priebehu truncus lymphaticus cordis sin. je vložený nl. retroaorticus → nll. tracheobronchiales inferiores → ductus lymphaticus dx. → angulus venosus dx.</p>
Auskultácia srdca	<p>Testutove body: (MP = medzirebrový priestor) 1/ valva aortae (bod A) – 2. MP vpravo pri sterne 2/ valva tricuspidalis (bod B) – 5. MP vpravo tesne pri sterne 3/ valva mitralis (bod C) – 5. MP vľavo v medioklavikulárnej čiare 4/ valva trunci pulmonalis (bod D) – 2. MP vľavo pri sterne</p>